مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : دعمومی مطبعی له خنګه ـ کابل
بی امضاء مقالی د مدیر له خوا لیکلی کیږی
بی د تعطیل له ور ځو هر ه ورځ خپریږی

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

د کال یو نه کالنی شپږ میاشتنی
د کابل په ښار کښی ۲۵ ـ افغانی ۱٤ ـ افغانی
په افغانستان کښی ۳۰ ـ افغانی ۱۸ ـ افغانی
په د باندنیو هوادو کښی یو نیم پونډ ۱۸ شلنګ

ګڼه (۱۷۰) کال (۱۵) سه‌شنبه (۱۷) د حوت ۱۳۲۲ ش (۱۱) د ربیع الاول ۱۳٦۳ ق (۷) د مارچ ۱۹٤٤ ع برابر پسی لمبر (۳۷۷۷)

وقت نهال‌شانی است

(۲)

ښاغلی محمدزمانخان
متخصص زراعت :

از لحاظ کیمیاوی باید در زمین مخصوص نهال‌شانی در فی کیلو گرام وزن خاک یك ونیم گرام آزوت ویك ونیم گرام فسفور ویك ونیم پتاس موجود باشد. در صورتیکه تجزیهٔ زمین ممکن نباشد زمین های شبدر پایه وزمین هائیکه در آن سبزی کاری امکان پذیر باشد برای نهال شانی مناسب تراست.

بهترین واسطهٔ تکثیر نهال تشکیل قوریه‌های خورد است تادهقان در وهلهٔ اول نموی نبات مواظبت وتیمار داری آنرا طور شایسته بجاآورده بتواند. نهال های کلانتر میتوانند از زمین های لاغرتر استفاده کنند زیرا قلابه های ریشه های طویل آن مواد خوراکه را ازحصه های بسیار دور زمین جمع کرده میتوانند. در زمین شوره وزاه زمین ودر زمین بسیار آهکی وبسیار رسی وحتی در زمینیکه اندازهٔ موادعضوی (پاروی نباتی وحیوانی) آن ازحد لزوم متجاوز باشد نموی نهال مصادف به سکته گی میگردد. لهذا پیشتر ازمبادرت به شاندن نهال اصلاح زمین لازم است. علائم وصورت اصلاح زمین های ناموزون قرار ذیل است:

۱ ـ زمین شوره :

چون آبهای باران بحال راکد مدت مدیدی به‌روی زمین قرار گرفته وآکسیجن را نگذارد که در مسامات زمین نفوذ کرده مواد عضوی آن رابه مواد آزوتی محلول (نیترات‌ها) تبدیل نماید، نمك‌های دیگری از تحلیل وترکیب اجزای آب وخاك زمین مثل کلورو دوسودیم وسلفات دوسودیم وسلفات دو کلسیوم پیدا میشود که برای نباتات مضر بوده باعث سوختن ریشه ومانع نموی ساقه میگردند. این نمك‌های مضر که بصورت داغهای سفید برروی زمین دیده میشوند بنام شوره موسوم اند. بهترین صورت اصلاح زمین های شوره دار جاری نمودن آبهای راکد آن است، تانمك های مضر را باخود به نقاط دیگری ببرند. برای این مطلوب به سمت نشیبی زمین جرها میکنند وجر های عمومی را که دیگر جرها به آن منتهی میشوند به کدام جوی ویادریا الحاق میدهند، مدعای اصلی اینستکه آب دربین جرها بحال راکد نماند.

بعدازاین عمل زمین شوره رادر حینیکه نه بسیار خشك باشد ونه بسیار مرطوب بیل زده رو گردان میکنند ومعروض به اثرات یخ بندی‌های زمستان وآفتاب تابستان میگذارند تا گیاهای آن سوخته تجزیه شوند. واگر زمین شکل چمنی داشته برآن گیاهای سخت روئیده باشد بعد ازقلبه گیاهارا ذریعهٔ راکول جمع کرده میسوزانند وخاکستر آن را برزمین می‌پاشند. بهتر است که بعد از آن فی جریب از٤ تا ٥ بارچونه برزمین انداخته ذریعهٔ قلبه آن را فرو برند. اگر حق آبهٔ زمین فراوان باشد در آن یك یادوسال شالی کاری نمایند ورنه در آن شبدر، عدس، کلول بکارند وچون به‌بلندی یك بلست برسند آنها را ذریعهٔ قلبه بزمین فرو برند تاازتجزیهٔ آنها زمین اصلاح وقوی گردد. بعد ازشبدر ویا کلول به‌زرع جو مبادرت ورزند تامتعاقب آن برای زرع گندم زمین مذکور مساعد گردد.

در زمین‌های چمنی مرطوب جرها کنده به‌لب جرها قلمه های بید، نیله، شنګ وچنار غرس کنند.

۲ ـ زمین بسیار آهکی :

زمینیکه بسیار آهك داشته باشد رنګ سفید خاکی دارد وآب زیاد بکاردارد ونسبت به‌زمین رسی گرم‌تر است، شبدر وحشی، پنیرك، پودینه بحال خود روبرزمین میروید، این چنین زمین رابدفعات باید آب داد. برای اصلاح این زمین لازم است که در آن یك مقدار رس (گل چسپان) داخل شود اگر کلول بکارند وبعدازاینکه به‌بلندی ده سانتی متر برسد آنرا برزمین فرو برند هم نتیجهٔ خوب میدهد.

۳ ـ زمین رسی :

این قسم زمین در رطوبت خیلی چسپناك شده به آلات زرع می‌چسپد. در حرارت وخشکی خیلی سخت میشود وبرروی آن کفید گی‌ها پیدا میشود. آکسیجن در آن خوب نفوذ نمیکند. ریشهٔ نهال‌ها درهمچه زمین تحت فشار زیاد آمده نمو کرده نمیتوانند. برای اصلاح این قسم زمین یك مقدار چونه راداخل آن کنند ویا شبدر کاشته بزیر زمین فرو برند. بعد ازاصلاح زمین دهقان به تشکیل قوریه وغرس نهال خواهد پرداخت. (باقیدارد)

د بهاندنی خبرونه

مسکو : د حوت پر ۱۵ شوروی قواؤ د (نار وا) په برخه کښی د جرمنیانو متقابله حمله رد کړه او له جرمنیانو نه ئی دخپل وړاندی تګ په ضمن کښی څو اتکائی ځایونه ونیول او خپل وضعیت ئی ښه کړ. د دغو جګړو په اثر د جرمن یو کندك پیاده عسکر ووژل شوه او (۱۱) توپه، دوی د نقب اچوونکی باطری محوه شوی. شوروی عسکرو دخپلو جګړو په ضمن کښی د جرمن (٥) توپه (۳۰) ماشیندار ه (٤۰۰) اتوماتیکی توپکان او (۳) د حربی لوازمو ګدامونه ولجه کړه. داو کراین په امری محاذ کښی شوروی قواؤ وروسته د توپوتر شلك په تعرضی حمله پیل وکړ او د جرمن خو را ټینګ تدافعی ځایونه ئی خراب اود دوی د توپو شلکونه ئی غلی کړه. شوروی قواوی د دوو ورځو په جګړو کښی د (۱۸۰) کیلومترو پسو ر اه ۲٥ نه تر ٥۰ کیلومترو پوری وړاندی تګ وکړاو داور ګاډو اوی مرکزونه (ریزاسلاول) (شومسك) (یامپول) (اوستروپول) ئی ونیول همداډول ئی د (لاخوو یتسی) (اتو نیتسی) (تیوفیوپول) او (بازالیا) محلی مرکزونه سره د (٥۰۰) ودانو ځایو له جرمنیانو نه ونیول. د (بلو ګو دود کا) د نیولو په وخت کښی خو را تو دي جګړی وشوی، جرمنیانو غوښته چه په هر قیمت چه وی د دغه ځای په خپل لاس کښی وساتی خو دشوروی د ټانکدار ی او پیاده قوی دحملو په اثر ددوی مقاومت مات شو او (۱۲) شپږ لو له نقب اچوونکی او ۳٤ توپه ئی ولجه شوه اوهم یوڅه بندیان ځنی ونیول شوه. د دوو ورځو په جګړه کښی د جرمن د څلور و ټانکدار و فرقو اوداتو پیاده فرقو مقاومت مات کړ شو او د جګړی په ډګر کښی له دوی نه ډیر حربی لوازم پاتی شوه. اوس شوروی قواوی د (ولوچیسك) داور ګاډی د ستیشن په شاؤخوا کښی چه داور ګاډی پر خوراً مهم لین پروتدی پر جرمنیانو حملی کوی. د بارانتس په بحیره کښی شوروی هوائی قوی د جرمن پر بیړیو حمله وکړه اویوه د حمل اونقل بیړی ئی په (۸) زره ټنه اوبله بیړی ئی په (٦) زره ټنه او یوه نقب پاکوونکی بیړی ئی په (۷) زره ټنه ظرفیته ډوبی کړی او په یوه بله د حمل او نقل بیړی ئی اورولګاوه. په نوروځایو کښی محلی جګړی جاری وی. د حوت پر ۱٤ تاریخ په ټولو محاذو کښی د جرمن (۱۳٦) ټانکه او (٤۹) الوتکی تلفی شوی دی. (تاس)

ملبورن : د متحدینو حربی ابلاغیه دبحر الکاهل د جنوب غرب د حوزی نه وائی چه : د اتازونی بحری او نظامی الوتکو د کار ولین په شرقی برخه کښی د ینابی او کوسای په جزیره کښی د جاپان پر نظامی او بحری مرکزو بمباری وکړه د اتازونی فوځونه د لاس نګورس په جزیره کښی د جاپان دپاتی عسکرو د محوه کېدو دپاره اخته دی اود متحدینو مخربو دمانوس په جزیره کښی داور ننګاو په بندر دمر دکو شلك وکړ. د متحدینو الوتکو په نیوبرتن کښی ۲۰۰ ټنه بمونه پر راباول واچول او په دغه بندر کښی ئی ۱٤ کچنی بیړی ډوبی کړي د متحدینو نورو تو لګیو په نیوآئرلینډ کښی په خپلو نښو حمله وکړه. داتازونی فوځونه په خپل پیشرفت کښی هاروا ك ته چه د مدانګ په ٤۰ میلی کښی پروت دی ور سیدل. (ریوتر)

نوی ډیلی : دانګریز حربی ابلاغیه دهند نه وائی چه د متحدینو الوتکو په درو تیرو شو ورځو کښی ٥سوه منفردانه حملی د برما په مختلفو ځایو کړي او ډیری خرابی ئی واړولي د جاپان د فوځونو کوچنی ټولګی تراوسه پوری دارا کان په شاو خوا کښی دناك چداك ددری په شرق کښی شته اود دوی د محوه کېدو دپاره عملیات جاری دی. (ریوتر)

کورنی خبرونه

تاسیس شرکتهای جدید

کابل : قراریکه اطلاع گرفته شده ۲ شرکت ذیل درمزار شریف تشکیل ومنظوری آن بدون کدام جنبهٔ انحصار وامتیاز ازطرف وزارت اقتصاد ملی صادر شده :

۱ ـ د نوبهار سهامی شرکت بسرمایهٔ دو ملیون افغانی تحت ریاست ښاغلی فتح محمد خان.

۲ ـ د باختر سهامی شرکت بسرمایهٔ (۲٤٤۷۰۰۰) افغانی تحت ریاست ښاغلی عبدالغفور خان. (باختر)

بوئنس آیرس : دیکشنبی په ورځ (فاریل) دارجنتائن دمملکت موقتی رئیس جمهور د ریوتر د آژانس نماینده ته دخپلی مصاحبی په ضمن کښی وویل چه : دارجنتائن حکومت غواړی چه ټولهغه شیان چه دامریکی د براعظم امنیت ته ویره لری ورك کاندی او ترهغو پوری چه د جاسوسی فعالیتندی ورك شوی آرامی به نه وی (فاریل) ددې سوال په ځواب کښی چه آیا دارجنتائن حکومت به له نورو امریکائی ممالکو سره خپله مرسته ډیره کړی وویل چه : قطعی عدالت اومحض معلومات مونږ پردې انګیری چه د بین المللی په مرسته کښی ارجنتائن لوړ مقام ولری اودا وضعیت به بیله تغیر پسی اوږد شی. داښکاره ده چه دارجنتائن زراعتی حاصلات دسولو مواداو، اومه‌موادد خپلو ګاونډیانو ډیر احتیاج پوره کوی. که داضروریات ارجنتائن نه ورته تهیه کولای البته دا ممالك به په خورا بد وضعیت اخته شوی وای. د تیرو غلطیو د اصلاح کولو او د مملکت داو ضاع د ښه کولو په خصوص کښی جنرال (فاریل) دحکومت دوظیفی په نسبت وویل چه مجهز عسکر به بیا دمملکت د اداری واګی دارجنتائن دملت ونمایند ګانو ته وسپاری او ژر به د نمایند ګانو د ټاکلو پلان عملی شی. (ریوتر)

لندن : دایطالیاله محاذه د ریوتر نماینده اطلاع خپره کړیده چه د شنبی په ورځ د (انسیو) په منطقه کښی سره ددی چه جرمنیانو کلك مقاومت کاوه او ددوی د توپو شلکونه جاری وه امریکائی عسکرو خپلی بایللی مځکی بیرته ونیولی. دانسیو په نورو جبهو کښی د ګزمې فعالیت وشو. دانسیو په جبهه کښی سره ددی چه د جرمنیانو توپونه او الوتکی بمباری کوی بیاهم پر ساحل باندی د متحدینو قواؤ ته اسلحه او نور تجهیزات پرله پسی کښته کیږی. د کسینو او اتم نمبر اردو په محاذو کښی د ګزمې فعالیت وشو. (ریوتر)

لندن : په انګلستان کښی د اتازونی د هوائی قوی قوماندانی خپره کړیده چه : د اتازونی د اتم نمبر فضائی قوی نه یو سیل الوتکو چه دانګریز د ښکاری الوتکو له خوائی ساتنه کیده پر جرمنی او فرانسه بمباری وکړه. پر جرمنی باندی (قلعه) ډولو الوتکو د جرمن (٦) الوتی محوه کړي. د جرمن تولی (۱۵) الوتکی بربادشوی دی. (ریوتر)

دشپی وستری خبرونه

روم : لکه چه دایطالیا جرایدو وویل د متحدینو دهغې هوائی حملې په اثر چه د حوت په ۱۳ ئې په روم وکړه د روم د خلکو تلفات (٦۰۰) الی (۷۰۰) کسو ته رسیدلی دی.

لندن : د پرتګال نماینده د فرانکو سره ملاقات کوی چه المان ته د هغو دوو مملکتو د اوسپنې دلیږلو په باره کښی مذاکره وکړی. او دهسپانیی هغه مسئله چه المان ته‌مواد لیږی د متحدینو ترغور لاندی ده.

لندن : د مسکو خبروائی چه د جنرال ژوکوف فوځونه د (ادسا) او (وارسا) داور ګاډی په خط کښی د (ولوچسك) خواته وړاندی ځی.

لندن : د متحدینو دالوتکو لویو ټولګیو د جګړی په موده کښی په رڼا ورځ پر برلین دریم وار بمباری وکړه او وویل شوه چه دغه بمباری ډیره کلکه بمباری وه.

لندن : موریسن د انګلستان د داخله وزیر په دارالعوام کښی داجرآتو په طرز کښی داصلاحاتو ضرورت پیش بینی کړ او وویل چه : اساسی مصدر د حکومت خدمت اودانګلستان دپارلمان په ډیره سره اقدام دی که چیری دادواړه اصله په نو و اوضاعو کښی د خلکو دضروریاتو په تهیه کولو کښی ناکامه شوه نوویلای شم چه موږ به په هغو مشکلاتو اخته شو په کوم چه داروپا ډیر ډیمو کراسیان اخته شوی دی. (ریوتر)

برلین : دالمان حربی ابلاغیه وائی چه د کریوای روګ په جنوبی جبهه کښی تودې جګړې جاری دی دشپی توفکا په ناحیه کښی روسانو دډیرې پیاده او ټانك لرونکی قوې په مرسته حمله وکړه خو ټولې حملې ئې رد شوی او ۲۹ ټانکه ئی له کاره وتل په ځینو ځایو کښی روسانو درز جوړ کړ خو له‌هغو سره تودجنګ دی. دویتبسك په جنوب شرق کښی دروسانو سعی ناکامې شوی دبلسکاو او نار وا په منطقه کښی روسانو په ډیر طاقت سره حمله وکړه خو ټولې حملې ئی ردشوې اودرانده تلفات ور واړول شوه او ۱۷ ټانکه ئی هم تلف شوه. دایطالیا په جبهه کښی ددواړو خواؤ د توپچیانو فعالیت اواکتشافی تصادمات پیش شو د حوت په ۱٤ د متحدینو یو سیل الوتکو د جرمن پر غرب او مخصوصاً پر کولن او بولون بمونه واچول او غیر نظامی تاوان ئی واړاوه. د متحدینو بل سیل الوتکو پربرلین حمله وکړه خو دالمان جګ‌خو لوتو بو بری نښوده چه خپل مقصد ته ورسیږی او ٤۱ الوتکې ئې چه ۲۱ ئی څلور موټره وی دلاسه ووتلی. تیره شپه د متحدینو یو سیل الوتکو د جرمن پر غرب بمونه واچول. (ترانس اوشن)

دانګلستان بېړۍ چلول

له تېر ورځنه:

څو سوه کاله کېږي چه انګلستان د جهان له لویو بحري مملکتو څخه شمېرل شوی دی. انګلستان په ۱۹۰۱ کال په سلو کښې ۵۰/۲ د جهان تجارتي بحري قوه اداره کوله. په ۱۹۱٤ کال د هغه د تجارتي بحري ثقلت په سلو کښې تر ٤۱/٦ پورې تنزل کړېدی مګر په ۱۹۳۳ کال د هغه د بین المللي تجارتي بحري ثقلت په سلو کښې ۲٦/۱ تخفیف ومونده. په هغو کلو کښې د جهان دنورو مملکتو تجارتي بېړیو هم فوق العاده ترقي کړې وه، له ۱۹۱٤ نه تر ۱۹۳۹ پورې د انګلستان د تجارتي بېړیو په ظرفیت کښې مهم تغییر پېښ شوی نه ؤ. هغه مهال له چه او سنۍ عمومي جګړه اعلان شوله د انګلستان د ټولې امپراطورۍ تجارتي بېړۍ نسبت د ۱۹۱٤ کال د جګړې شروع کېدو ته په سلو کښې ۲/۳ ډېری وې.

د اوسنۍ جګړې د شروع کېدو په وخت کښې یونان ٦۰۸ تجارتي بېړۍ درلودې چه دهغو تول ظرفیت یو ملیون او اته سوه زره تنه رسېدو هغه مهال چه یونان د جرمن قوی ته په لاس ورغی دهغه مملکت ډېر و تجارتي بېړیو هغو بحري بندرونو ته ځان ور ساوه چه انګلستان پورې ئې تعلق درلود. نو په دې صورت سره د یونان تجارتي بحري قوه هم د انګلستان تر لاس لاندې شوې ده. د انګلستان په پای تخت کښې د یونان د بېړیو چلولو کومیته شته ده اوله انګلستان سره لازمه مرسته کوي.

د معلوماتو په قرار په سلو کښې اتیا د ناروې بحري قوه د انګلستان په تجارتي بحري قوه کښې خدمت کوي او په ډېرشمېر له هغې جملې څخه نفت وړونکې بېړۍ دي او دانګلستان دنفتي محصولاتو په حمل ونقل کښې ډېره مرسته کوي. دهولاند ترنیولو وړاندې دهولاند دمملکت په ډېرشمېر تجارتي بېړیو دهولاند په بحري بندرو کښې لنګر اچولی مګر هغه مهال چه هولاند جرمنیانو ونیو دهغه مملکت یو شمېر تجارتي بېړۍ وتښتېدلې او دانګلستان بندرونو ته ئې ځانونه ورسول نو دهولاند دهغو تجارتي بېړیو ظرفیت چه دانګلستان بحري قوي سره یوځای شوې دي دوه ملیون تن ته رسېږي یا په بل عبارت په سلو کښې نوې دهولاند بحریه دانګلستان په لاس کښې ده دهغه دیاسه دبلژیك او پولیند له بحري څخه هم په سلو کښې اتیا د انګلستان په تصرف کښې دي چه دهغو تولو ظرفیت ۵ سوه زره تن دی. په همدې ډول یو شمېر فرانسوي او دنمارکي بېړۍ هم په اته سوه زره تن ظرفیت د انګلستان دحکومت په لاس کښې دي.

انګلستان د موجوده جګړې په دوه دري کلو کښې له اتازوني څخه دپور او اجاري د قانون په قرار په ډېر شمېر تجارتي او نورې بېړۍ لاس ته راوړې دي. دمعلوماتو په قرار داوسنۍ جګړې دشروع کېدلو له نېټې څخه د ۱۹٤۱ کال تر نیمائي پورې دانګلستان دبېړیو په دار التعمیر کښې په یونیم ملیون تن بېړۍ جوړې شوېدې په دې موجوده جګړه کښې

انګلستان په ۱۲ ملیون تن ظرفیت بېړیو خاوندې چه دااندازه ظرفیت دهغه مملکت دبېړۍ چلولو په خصوص کښې ډېر اهمیت لري.

سره له دې چه انګلستان لویه بحري قوه لري خو یوازې داوسنۍ جګړې په ۱۸ لمړیو میاشتو کښې د جرمن د اوبتلانو اوفضائي قوی په تعرضاتو سره د انګلستان اوددې د متحدینو اونورو تقریباً په څلور ملیون تن ظرفیت بېړۍ ډوبې شوې دي چه له جملې څخه دوه ملیون او ۷ سوه زره تن په انګلستان اوباقي ئې په نورو متحده او بېطرفه مملکتو پورې تعلق درلود.

دجګړې په اولو وختو کښې دجرمن داوبتلانو اوهوائي قوی په فعالیت سره په هره هفته کښې دانګلستان تقریبا ۵۰ زره تن بېړۍ ډوبولې مګر دهغو تدبیرونو په اثر چه دانګلستان دبحریه وزارت له خوا دحمله کوونکې قوی پرخلاف ونیول شوه کال په کال دانګلستان دبحري قوی تلفات لږ شول دمعلوماتو دروېه په وروستیو شلو کلو کښې دانګلستان دبېړیو دار التعمیر په دې لاندې تفصیل سره کار کړېدی:

دانګلستان دبېړیو په دار التعمیر کښې په ۱۹۲۰ کال په دوه ملیون تن ظرفیت تجارتي بېړۍ جوړې شوې او په اوبو کښې لاهو شوې دي. له ۱۹۲۱ کال نه بیا تر ۱۹۳۰ کال پورې دهغه مملکت دبېړیو جوړولو په کارخانو کښې په کال له یو ملیون نه تر یونیم ملیون تن ظرفیت تجارتي بېړۍ جوړې شوې او په اوبو ګډې شوې دي. له ۱۹۳۱ نه تر ۱۹۳۸ پورې یوازې په ۱۹۳۸ کال نسبت تر هغه لمړیو کلو ته په یو ملیون تن ظرفیت زیاتې تجارتي بېړۍ جوړې شوې او په اوبو کښې اچولې شوې دي مګر په ۱۹۳۹ کال دانګلستان دمملکت دبېړۍ جوړولو د کار خانو استحصالیه قوه دوه نیم ملیون تن تجارتي بېړیو ته رسېدلې وه او له ۱۹۳۹ کال څخه را دې خوا د انګلستان حکومت ډېر کوښښ کړېدی چه دانګلستان دمملکت دبېړۍ جوړولو د کارخانو استحصالیه قوه ډېره کړي.

د ۱۹٤۱ کال په شروع کښې په اتازوني کښې په څلور ملیون تن ظرفیت تجارتي بېړۍ موجودې وې او هغه اندازه بېړۍ داتازوني دبېړیو په دار التعمیر کښې په شلو کلو کښې جوړې شوې وې اوددې اوسنۍ جګړې په موده کښې د هغو تجارتي بېړیو زیاته برخه پرانګلستان وپلورلې شوې او ددې دپاسه دانګلستان له خوا اتازوني ته په هر کال په یو تا کلي شمېر د تجارتي او حربي بېړیو فرمایښت ورکاوه کېږي او داتازوني دبېړیو جوړولو کار خانې شپه او ورځ په کار بوختې دي. دمعلوماتو دروېه داتازوني دبېړیو ددار التعمیر استحصالیه قوې نسبت داوسنۍ جګړې دشروع کېدلو وخت ته په ۱۹٤۲ کال فوق العاده ترقي کړې ده.

دلته لازمه ده د اتازوني دبېړیو ددار التعمیر دتولیداتو قوه چه په تېره عمومي جګړه کښې څرګنده شوې وه بیان کړو:

په ۱۹۱٤ کال داتازوني دبېړۍ جوړولو په کارخانو کښې په ۱۵۷۲۰۰ تن ظرفیت تجارتي بېړۍ جوړې شوې وې مګر دجګړې دورځ په ورځ زیاتېدونکو احتیاجاتو په اثر دهغه مملکت دتجارتي بېړیو په تولیداتو کښې په ۱۹۱۵ کال دوه ملیون او ۷۰۰ زره تن ډېر والی په عمل راغلی ؤ او په ۱۹۱۸ کال په اتازوني کښې په دری ملیون او ۸۰۰ زره تن ظرفیت تجارتي بېړۍ جوړې شوې وې. (انتها)

انکشاف و ترقی زراعت

(۳)

قدرت امتصاص بر گهای زنده و برگهای پژمرده را بواسطهٔ آلهٔ طیف مقابله کرده اند واین حقیقت را کشف کردند که یگانه شعاعی که نباتات آن را بخود جذب کرده واز آن بیشتر استفاده میکنند (شعاع سرخ) میباشد. علمای مزبور بغرض تطبیق این موضوع چند نهال را از یك نبات قطع و آنها را غرس نمودند و حالات هریك ازین نهال ها بایك دیگر تنها باستثنای اشعهٔ که به آن نهال ها معروض قرار داده می‌شدند، شباهت داشت مثلا یکی به شعاع آبی ودیگری به شعاع سرخ و دیگری به شعاع ماتحت شعاع سرخ وبالاخره دیگری به اشعهٔ مافوق بنفش معروض قرار داده شدند سپس معلوم شد که نباتات مختلف در راه ترقی عضوی از اشعهٔ مختلف متاثر میشوند کذا این هم معلوم شد که شعاع زردی که از چراغ بسیار درخشان تولید شود تاثیر آن در نشو نباتات بتأثیر اشعهٔ آبی که ازعین چراغ مزبور تولید شود پنجاه فیصد فائق تراست وشعاع زرد متولده از چراغ بخار سودیوم را در نشو نباتات نسبت بتأثیر شعاع زرد متولد از سیماب دو چند میسازد حتی چنان بنظر میرسد که شعاع آبی خالص از نشوونمای نبات مانع میشود واشعهٔ مافوق بنفش به خلایای نباتات اذیت میرساند. یك واقعهٔ عجیبی به اینطریق بمشاهده رسیدکه قبل از کشف حقیقت فوق الذکر علت آن رابخوبی تفسیر نمیتوا نستند یعنی نباتی دیده شده که در وادیها نشوونمای خوب حاصل کرده اما در سرنشیبی کوههای بلند بحالت ضعیفی نشو ونما میکرد. تفسیر علت آن اینست که اشعهٔ فوق بنفش در سر نشیبی های کوه قوی وچون هوای آن تازه بوده اشعه با غبار محجوب و یا جذب نمیشود، در حالیکه اشعه در وادیها کمتر وجود داشته هوا واجزای آن اشعه را جذب مینماید. این نوع نباتات ازسرنشیبی کوهای سویس گرفته شده ودر وادیها غرس گردید. چون قدری درآنجا نمو کرد بیك موضع تربیهٔ نبات در خانه نقل داده شد در آنجا به اشعهٔ مافوق بنفش معروض قرارداده شد لیکن این نبات در ینجا بحالت ضعیفی نمو کرد.

آلهٔ طیف درامور زراعت اهمیت زیادی دارد چه بعضی خاکها به بعضی عناصر به مقدار کم شدیداً احتیاج دارند ودرصورت عدم این مقدار نباتات دچار مرض میشوند بطور مثال میتوان عنصر بورون را نامبرد اگرچه نباتات به مقدار کم به این عنصر محتاج میشوند که اندازهٔ آن بیك جزء گرام هم مقایسه نمیشود در بعضی اراضی غربی ولایات متحدهٔ امریکا نباتاتی وجود دارد که در حیوانات تاثیر کرده وآنهارا مسموم میسازد.

دراثر بحث ثابت شده که خاکهای مزبور فاقد مادهٔ کبریت بوده وسلینیوم در آن زیاداست، اگر چه ذرات این دو عنصر ازنقطهٔ نظر کیمیاوی باهم شباهت دارند مگر نباتات ذرات این دو عنصر را تفریق کرده میتوانند اما وقتی که بقدر کافی مادهٔ کبریت حاصل کرده نتوانند ازجذب سلینیوم امتناع نمیکنند وسلینیوم به حیوانات مضراست لذا اگر مطلوب باشد که نسبت مقدار این دو عنصر دریك خاك معلوم شود دانستن آن بواسطهٔ اصول عادی کیمیاوی مدت زیاد ومصارف بزرگی را فرامیگیرد اما آلهٔ طیف این مشکلات را در کوتاه ترین وقت وبدون مصرف قابل اعتنا حل میکند. علم در ربع قرن اخیر درخصوص دانستن ویتامین وغیره عوامل اساسی غذائی انسان پیشرفت شایانی کرده اما خیلی کم اشخاص واقف هستند که نباتات هم مانند انسانها ازسوء تغذیه متأثر میگردند نباتات به مقدار کم به مواد متنوع احتیاج دارند تا باصول صحیح نشو ونما حاصل بکنند در ین میدان هم علم ترقیات زیادی حاصل کرده و آن روز گار منقضی شده که انسان تصور می نمود که نباتات تنها به نتروجن وفاسفوت وغیره مواد کود برای تغذیه ضرورت دارند بحث جدید علمی در سالهای اخیر ثابت کرده که نباتات برای نشوونمای صحیح خود به مقدار زیاد عناصر کیمیاوی ضرورت دارند

در نباتات معروف باسم لوسیرون وقتیکه عنصر بورون بقدر کافی نرسد زردشده ودر نشوونمای خود ضعیف میگردد وبرای علوفهٔ حیوانات نیز مفید نمی‌باشد واگر خاك این نبات مقداری از بورون را حاوی نباشد کود معروف چندان به آن نفعی نمیرساند کذا بادنجان رومی هم به بورون احتیاج داشته واگر این ماده باونرسد برای خوردن انسان مفید نمیباشد. در زمان گذشته خیال می کردند که مس وزنك از عناصری اند که زهر داربوده به نباتات مضر میباشند اما امروز ثابت شده که ازاین مواد نباتات مستغنی شده نمیتوانند مقادیر لازمهٔ این دوعناصر درخاکها خیلی کم وجود داشته وضمناً اکثر خاکها آنهارا حاوی است امادرآستریلیا مناطق وسیعی وجود دارد که خاکهای آن قبلا با آب بحرمستور بود وحبوباتی که درین اراضی کاشته میشود تاوقتی که مواد کبریتی مس بخاك آن اضافه نشود دانه نمیگیرند وآن مقداری را که زمین ازین ماده ضرورت دارد در هرهکتار ازچند گرام تجاوز نمیکند وقرار معلوم انواع نباتات هم به همین مقدار مس احتیاج دارند تا اعضای تناسلی آنها نشوونما یافته شگوفهٔ نباتات دانه بکنند اگر مواد مسی یابواسطهٔ طبیعت زمین ویاتوسط کود به آنها نرسد خشك میشوند. (انتها)

خبر ګندونې

اعلان از طرف دائرهٔ ثبت

تجارت ریاست فیصلهٔ منازعات تجارتی نظر باصولنامهٔ ثبت تجارت شرکتهای تجارتی وتجار اسما وغیره خصوصیات قیدیه را بدفتر ثبت تجارتی ریاست فیصلهٔ منازعات به ثبت رسانیده اند اینك برحسب مادهٔ (۸) اصولنامهٔ مذکور جهت آگاهی عموم تجار وغیر تجار ذیلا توضیح واعلان میگردد:

٤۲۸ - اسم: احمد جان ولد محمد جانخان، محل تولد وتاریخ آن کابل سنه ۱۲۸٤ ش، تابعیت افغان، عنوان تجارت احمد جان موضوع تجارت واردات و صادرات مختلفه، موضع تجارتخانه سرای شیرعلیخان، اشخاص دارای صلاحیت امضاء احمد جان.

٤۲۹ - اسم: غلام محی الدینخان ولد احمد علیخان، محل تولد وتاریخ آن کابل سنه ۱۲۷۵ ش، تابعیت افغان عنوان تجارت غلام محی الدین، موضوع تجارت میوهٔ تازه وغیره، موضع تجارتخانه دکان نمبر ٦۹ چوک اشخاص دارای صلاحیت امضا مهر غلام محی الدین خان.

٤۳۰ - اسم: محمد خان ولد محمد ابراهیم خان و بی بی کو ولد شاه شجاع، محل تولد وتاریخ آن کابل سنه ۱۲۸۹، ۱۲۷۲ ش، تابعیت افغان، عنوان تجارت محمد خان و بی بی کو، موضوع تجارت رخت وغیره، موضع تجارتخانه ده افغانان دکان نمبر ۱۱۰، اشخاص دارای صلاحیت امضاء محمد خان و بی بی کو منفرداً بوت: سرمایه و تجارت از بی بی کو میباشد محمد خان طور گماشته اجراآت تجارتی را مینماید. (باقیدارد)

اعلان از طرف وزارت

اقتصاد ملی

وزارت اقتصاد ملی به تعقیب اعلانات سابقهٔ خود اعلان مکنند که تمام شرکتها مغازه هاوعمده فروش‌ها مکلف هستند که درتمام معاملات فروش خود بدون تقاضای خریدار بل فروش بخریدار بدهند در صورت تخلف از مرتکب بازخواست شدید میشود. (٥٦۹) ۱/۳

عبدالحمید خان تاجر رسانیدن دو هزار و پنجصد سیر چرم باب کار آمد محبس را به شرط اخذ یك لك افغانی پیشکی از ابتدا الی اخیر سال ۱۳۲۳ قرار ذیل تعهد نموده است:

۱- چرم رویه مروجی لك وباریك کابلی فی سیر ۱۰۷- افغانی و٥۰ پول.

۲- چرم خود رنگ کابلی فی سیر ۱۰۷- افغانی و٥۰ پول.

۳- چرم سکتلهٔ خشك کابلی فی سیر ۹۷ - افغانی و٥۰ پول.

مرجع داوطلبی الی ده روز شعبهٔ اول اجرائیهٔ مدیریت عمومی صناعتی محبس عمومی. (٥٦۳) ۲/۲

وزارت فواید عامه بیك نفر تحویلدار که مبلغ ده هزار افغانی ضمانت حاضر کرده بتواند ضرورت دارد مرجع مدیریت مامورین وزارت فواید عامه.

(٥٦۸) ۱/۱

به تعداد (۳۲) عراده موترهای تیز رفتار بتاریخ (۲۱) حوت لیلام می‌شود شایقین بروز معینه بمدیریت اجرائیهٔ صدارت عظمی حاضر شوند.

(٥٦۷) ۱/۱